

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 12713
Tarih : 17.07.2025

30872

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN
İzmir Milletvekili

Antalya'nın Manavgat ilçesinde yer alan özel bir hayvan parkından bir aslanın kaçması sonucu bir yurttaş ağır yaralanmış, aslan ise halk güvenliği gerekçesiyle silahla vurularak öldürülmüştür. Bu olay yalnızca bir güvenlik zafiyeti değil, aynı zamanda hayvan haklarına, doğaya ve kamu güvenliğine dair çok yönlü bir krizi gözler önüne sermektedir.

Türkiye genelinde sayıları giderek artan "hayvanat bahçesi", "doğal yaşam parkı" ya da "egzotik tür merkezi" adı altında faaliyet gösteren tesislerin büyük bir bölümü özel şirketlerce işletilmekte ve yeterli denetim mekanizmalarından yoksun şekilde faaliyet göstermektedir. Bu tesislerde yaşayan hayvanlar, doğal habitatlarından kopararak dar kafeslerde, betona sıkışmış yapay ortamlarda yaşamaya mahkûm edilmekte; temel yaşamsal ihtiyaçlarından mahrum bırakılmakta, fiziksel ve psikolojik çöküntüye uğramaktadır.

Hayvanların bu şekilde tutsak edilmesi, yalnızca bir "seyirlik nesneye dönüştürülmeleri" değil, aynı zamanda hem etik hem de ekolojik açıdan bir suçtur. Uluslararası bilimsel çevreler ve hayvan hakları örgütleri uzun süredir, hayvanat bahçelerinin eğitim, koruma ya da bilimsel katkı gibi iddialarının gerçeği yansıtmadığını ortaya koymuştur.

Söz konusu olayda hem insan yaşamı hem de bir aslanın yaşam hakkı doğrudan tehdit altına girmiştir. Bu olay münferit değil, hayvan hapishanelerine dönüşmüş ticari parkların doğrudan sonucudur. Hayvanların esareti üzerine kurulu bu yapıların sorgulanması ve aşamalı olarak ortadan kaldırılması bir etik zorunluluktur.

Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler de hayvanların refahını ve doğal yaşam haklarını korumayı öngörmektedir. Ancak mevcut mevzuat uygulamada etkisiz kalmakta, şirketler keyfi uygulamalarla yaşamı hiçe saymaktadır.

Bu bağlamda, Türkiye'deki tüm hayvanat bahçelerinin ve benzeri tesislerin ruhsatlandırma, denetim, hayvan refahı ve halk güvenliği açısından kapsamlı bir şekilde incelenmesi, ayrıca hayvanların rehabilite edilerek doğal yaşam alanlarına kavuşturulması için politik ve hukuki adımların atılması elzemdir.

Bu bilgiler doğrultusunda:

1. Türkiye genelinde kaç adet hayvanat bahçesi, doğal yaşam parkı ya da benzeri tesis bulunmaktadır? Bunların kaç özel işletmelere aittir?
2. Bu tesislerin ruhsatlandırma ve denetim süreçleri hangi kriterlere göre yürütülmektedir? Son üç yılda kaç tesise ceza kesilmiştir?
3. Aslanın kaçtığı "Aslan Diyarı" adlı hayvan parkı en son ne zaman denetlenmiştir? Eksiklik tespit edilmiş midir? Herhangi bir yaptırım uygulanmış mıdır?
4. Kaçak ya da yetersiz güvenlik önlemleriyle faaliyet gösteren hayvan parkları için kapatma ya da kamuya devretme planı var mıdır?
5. Hayvanat bahçelerinin aşamalı olarak kapatılması ve hayvanların doğal alanlara rehabilitasyonu yönünde Bakanlığınızın herhangi bir çalışması mevcut mudur? Mevcut ise bu çalışmalar nelerdir?
6. Türkiye'nin taraf olduğu hayvan refahı ile ilgili uluslararası sözleşmelere (ör. Avrupa Konseyi'nin Hayvanların Korunmasına Dair Sözleşmesi) ne ölçüde uyum sağlanmaktadır?
7. Türkiye'deki hayvanat bahçelerinde kaç farklı tür bulunmaktadır? Bunun denetimini yapan bir birim var mıdır?